

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/81/2016
Identifikačné číslo spisu: 4016200413
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: . . .
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200413.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: F. D., bytom P., E. XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8-10, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 5. septembra 2016, č.k. 23Sd/181/2016-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 5. septembra 2016, č.k. 23Sd/181/2016-21, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 5. septembra 2016, č.k. 23Sd/181/2016 -21, podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 14. marca 2016, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým podľa § 65 ods. 2, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o sociálnom poistení“) a § 14 ods. 4, § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 6. augusta 2010 z dôvodu, že navrhovateľ nespĺnil pre vznik nároku na túto dávku a jej výplatu zákonné podmienky uvedené v § 174 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákona o sociálnom zabezpečení“). Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je zamestnanie v I. pracovnej kategórii alebo služba v I. alebo II. kategórii funkcií, ktoré trvali k 31.12.1999.

Súd prvého stupňa z administratívneho spisu zistil, že navrhovateľ, ktorý je poberateľom výsluhového dôchodku, požiadal žiadosťou z 1. februára 2016 o priznanie starobného dôchodku od 6. augusta 2010.

Pre nárok na výsluhový dôchodok s nárokom na jeho výplatu od 14. augusta 2013, bola navrhovateľovi zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 1. apríla 1972 do 31. augusta 1972 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru príslušníka PZ od 1. septembra 1972 do 23. mája 1990 v I. kategórii funkcií, t.j. spolu 18 rokov a 57 dní v I. kategórii funkcií. Po aplikácii ustanovení § 274 zákona o sociálnom poistení, § 21 ods. 1, § 14 ods. 4 a § 174 zákona o sociálnom zabezpečení krajský súd konštatoval, že v podmienkou nároku na starobný dôchodok je, že zamestnanie v I. pracovnej kategórii alebo služba v I. alebo II. kategórii funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.. Vzhľadom na to, že v zamestnaní zaradenom do I. kategórii funkcií, ktoré je postavené na roveň zamestnania I. pracovnej kategórie, uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľ nezískal 20 rokov, nárok na starobný dôchodok mu dovŕšením 57 rokov veku, 6. augusta, nevznikne. Na základe vykonaného dokazovania a posúdení zákonnosti preskúmaného rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľ nesplnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok dovŕšením 57 rokov ani podľa § 21 ods. 1 ani podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo nebol zamestnaný v takých zamestnaniach aspoň 20 rokov, ale len 18 rokov a 57 dní a taktiež nesplnil podmienku uvedenú v § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb., lebo jeho služba netrvala k 31.12.1999. Služobný pomer skončil 23. mája 1990, netrval teda k 31.12.1990. Z uvedených dôvodov rozhodnutie odporkyne, ako vecne správne, potvrdil.

Z dôvodu neúspechu navrhovateľa v konaní mu náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie, ktorého obsah je prakticky totožný s obsahom žaloby. Navrhovateľ namietal posúdenie nároku na starobný dôchodok od 57 rokov, t.j. od 6. augusta 2010 podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.. Ďalej analyzoval výklad ustanovenia § 174 ods. 1 a 2 zákona a o sociálnom zabezpečení. Podľa jeho názoru, kto pred 01.01.2000 vykonával službu v I. kategórii funkcií, tak v odseku 2, to len upresňuje, že kto v období do 31.12.1999 vykonával službu, takže k 31.12.1999 znamená, že kto pred týmto dátumom kedykoľvek, a nie len dňa 31.12.1999 skončil službu a spĺňa požadované podmienky, každý má nárok na starobný dôchodok.

Krajskému súdu a odporkyni vytýkal, že na jeho prípad neaplikovali rozsudok Najvyššieho súdu SR, ktorý im predložil. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu pre jeho nezákonnosť a schválil jeho žia

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa nevyjadřila.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a podľa § 492 ods. 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona,

ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom súdneho konania je preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok.

Podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 2)

Podľa § 174 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/ alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení, podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 21 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/),
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/, alebo
- e) 60 rokov.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou z 1. februára 2016 sa domáhal priznania starobného dôchodku od 6. augusta 2000, t.j. od dovŕšenia 57 rokov veku s prihliadnutím na zvýhodnenú I. kategóriu funkcií, keďže jeho služba v I. kategórii funkcií skončila 23. mája 1990.

Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR č. SPOU-OSZ-41864,5/2014-VZ z 5 februára 2014 navrhovateľovi neskončil služobný pomer z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ až e/ zákona č.

100/1988 Zb. pre nárok na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba základnej vojenskej služby a doba služobného pomeru príslušníka PZ v I. kategórii funkcií spolu 18 rokov a 57 dní v I. kategórii funkcií.

Z ustanovenia § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení vyplýva, že podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok od zníženého dôchodkového veku (menej ako 62 rokov veku) je skutočnosť, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999, čo navrhovateľ nespĺnil. Jeho služobný pomer skončil 23. mája 1990, v čase účinnosti zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov, s nárokom na výplatu výsluhového dôchodku odo dňa podania žiadosti, t.j. od 14. augusta 2013 (podľa zákona č. 328/2002 Z.z.). Odvolací súd z obsahu pripojeného administratívneho spisu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia personálnych a sociálnych činností a osobný úrad, odbor sociálneho zabezpečenia Bratislava zistil, že služobný pomer navrhovateľovi skončil dňa 23. mája 1990 odmietnutím zloženia služobnej prísahy.

Odporkyňa potom v preskúvanom rozhodnutí vecne správne vyhodnotila zistený skutkový stav, že navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok od 57 rokov veku podľa ustanovenia § 174 zákona o sociálnom zabezpečení nevznikol. Navrhovateľovi vznikne nárok na starobný dôchodok až dovŕšením veku 62 rokov podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Pretože ku dňu 6. august 2000, od ktorého dátumu žiadosťou žiadal navrhovateľ priznať starobný dôchodok nespĺnil zákonné podmienky uvedené v § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb, odporkyňa preskúvaným rozhodnutím zamietla jeho žiadosť v súlade so zákonom.

K námietkam navrhovateľa, ktorý sa rozhodnutím odporkyne a rozsudkom súdu prvého stupňa cíti byť poškodený na svojich právach na starobný dôchodok dovŕšením 57 rokov veku, odvolací súd uvádza, že navrhovateľom predložený rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/6/2015 z 25. novembra 2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 6. októbra 2014, č.k. 23Sd/169/2014-21, je treba primerane aplikovať na prípad navrhovateľa. Najvyšší súd SR v predmetnom rozsudku po uvážení ďalších dôvodov prijal právny názor, že: „služobný pomer navrhovateľa skončil dňom 23. mája 1990, netrval teda k 31. decembru 1999, ako to vyžaduje ustanovenie § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.“ Po oboznámení sa s obsahom navrhovateľom predloženého rozsudku odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právny názor vyslovený v rozsudku sp. zn. 9So/6/2015 bol pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporkyne v predmetnej právnej veci záväzný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľom namietaná nezákonnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok od 57 rokov veku je nedôvodná. Rozhodnutie odporkyne je potrebné považovať za zákonné. Z uvedeného dôvodu rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, ako vecne správny, potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný. Úspešnej odporkyne právo na náhradu trov odvolacieho konania zo zákona neprináleží (§ 250k ods. 1 OSP).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.